

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obo/32/2016
Identifikačné číslo spisu: 1013895294
Dátum vydania rozhodnutia: 13.12.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1013895294.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a členiek senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a Mgr. Ľubomíry Kúdelovej v právnej veci žalobcu: ZH Kredit, s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 36 049 581, zastúpeného JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, proti žalovanému: Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s., so sídlom Panónska 2, 851 04 Bratislava, IČO: 35 937 874, zastúpenému Mgr. Tomášom Kurincom, advokátom, so sídlom Štúrova 13, 811 02 Bratislava, o náhradu ujmy, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 11. mája 2016, č. k. 4Cb/3/2014-324 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave zo 16. septembra 2016, č. k. 4Cb/3/2014-347, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 11. mája 2016, č. k. 4Cb/3/2014-324 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave zo 16. septembra 2016, č. k. 4Cb/3/2014-347 m e n í t a k, že p r í p ú š ť a, aby do konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 4Cb/3/2014 na miesto doterajšieho žalobcu, obchodnej spoločnosti ZH Kredit, s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, IČO: 36 049 581, v s t ú p i l a obchodná spoločnosť NO. 1118 LIMITED, so sídlom 6-7 Pollen Street London, WIS INJ Veľká Británia, zapísaná v Registri spoločností pre Anglicko a Wales pod číslom 6393483.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením z 11. mája 2016, č. k. 4Cb/3/2014-324 návrh žalobcu na zmenu účastníka konania zamietol.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil tým, že mu nebola predložená Zmluva o postúpení pohľadávky medzi postupcom - ZH Kredit, s.r.o. a postupníkom - spoločnosťou NO. 1118 LIMITED, 6-7 Pollen Street London, WIS INJ Veľká Británia z 28. októbra 2015. Z tohto dôvodu návrh na zmenu účastníka konania na strane žalobcu zamietol ako nedôvodný, nakoľko postúpenie pohľadávky nebolo súdu preukázané zmluvou, na ktorú žalobca vo svojom návrhu na zmenu účastníka poukazoval.

3. Proti tomuto uzneseniu podal dňa 6. júna 2016 odvolanie žalobca. Žalobca vo svojom odvolaní žiadal,

aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že pripúšťa, aby namiesto doterajšieho účastníka konania na strane žalobcu - spoločnosti ZH Kredit, s.r.o. so sídlom Dvořákovo nábřeží 8/A, Bratislava, IČO: 36 049 581 vstúpila spoločnosť NO. 1118 LIMITED, 6-7 Pollen Street London, WIS INJ Veľká Británie, zapísaná v Registri spoločností pre Anglicko a Wales pod číslom 6393483.

4. Odvolateľ uviedol, že postúpenie pohľadávky, ktorej zaplatenie je predmetom súdneho konania, bolo žalovanému oznámené zo strany žalobcu, ako postupcu, v súlade s ustanovením § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Spoločnosť NO. 1118 LIMITED zároveň udelila súhlas so vstupom do súdneho konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 4Cb/3/2014 v zmysle ustanovenia § 92 ods. 3 O. s. p. na miesto žalobcu. Žalobca uviedol, že má za to, že preukázal splnenie všetkých legislatívnych formálnych podmienok, a to právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod práva na iného, právna skutočnosť sa týka práva doterajšieho účastníka konania a právna skutočnosť nastala po začatí konania. Odvolateľ v odvolaní poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/210/01, podľa ktorého relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Súd z takéhoto oznámenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Zároveň k odvolaniu žalobca predložil Zmluvu o postúpení pohľadávky z 28. októbra 2015, ktorú uzatvoril so spoločnosťou NO. 1118 LIMITED, 6-7 Pollen Street London, WIS INJ Veľká Británie.

5. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu z 26. júna 2016 uviedol, že podľa jeho názoru neexistujú odvolacie dôvody, nakoľko žalobca v podanom návrhu na zmenu účastníka dostatočne nepreukázal postúpenie pohľadávky voči žalovanému a teda skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv a povinností, keď ani na výzvu súdu nepredložil zmluvu o postúpení pohľadávky. Súd prvej inštancie vychádzal z dostatočne zisteného skutkového stavu a vec správne právne posúdil. Žalovaný považuje odkaz žalobcu na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/210/01 za irelevantný, nakoľko sa netýkalo prípustnosti návrhu na zmenu účastníka konania (§ 92 O. s. p.), ani procesných predpokladov pripustenia takého procesného návrhu vo väzbe na otázku, či po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

6. Opravným uznesením zo 16. septembra 2016, č. k. 4Cb/3/2014-347 súd prvej inštancie opravil uznesenie z 11. mája 2016, č. k. 4Cb/3/2014-324 v časti označenia sídla žalobcu tak, že správne má byť uvedené „Dvořákovo nábřeží 8/A“, v časti označenia IČO žalobcu tak, že správne má byť uvedené „IČO: 36 049 581“, v časti chýbajúceho IČO žalovaného tak, že má byť uvedené „IČO: 35 937 874“ a v časti označenia spisovej značky súdneho konania vo výroku uznesenia tak, že správne má byť uvedené „sp. zn. 4Cb/3/2014“.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd odvolací [podľa § 470 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], prejednal odvolanie žalobcu podľa ustanovenia § 379 C. s. p. a § 380 ods. 1 C. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (385 ods. 1 C. s. p.) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť.

8. Podľa § 92 ods. 2 O. s. p. účinného v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie, ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ, alebo ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli.

9. Podľa § 92 ods. 3 O. s. p. účinného v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie, súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa, súhlas odporcu, alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto, sa nevyžaduje. Právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované.

10. Podľa § 80 ods. 1 C. s. p., ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

11. Podľa § 80 ods. 2 C. s. p., súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.

12. Účelom procesného inštitútu zmeny obsiahnutého vo vyššie citovaných zákonných ustanoveniach je riešiť dôsledky singulárnej sukcesie, ak táto nastala po začatí konania. Zmyslom tejto právnej úpravy je umožniť žalobcovi, aby pomocou zmeny odstránil nedostatok aktívnej alebo pasívnej vecnej legitímácie, ktorý nastal v priebehu konania a ktorý by inak neodvratne viedol k zamietnutiu žaloby, pričom sa ukazuje, že je hospodárne, aby vec bola prerokovaná a rozhodnutá v rámci už začatého konania voči inej alebo proti inej osobe.

13. Z ustanovenia § 92 ods. 3 prvej vety O. s. p., resp. § 80 ods. 2 prvej vety C. s. p. síce vyplýva, že súd rozhodujúci o súhlase so zmenou musí posúdiť, či žalobca preukázal prechod alebo prevod práv a povinností, avšak pre účely tohto rozhodnutia stačí preukázanie, že nastala (formálnoprávna) skutočnosť, ktorá môže mať podľa hmotného práva za následok prechod alebo prevod práv a povinností. Súd však v tomto štádiu nie je oprávnený hodnotiť, či sú inak naplnené predpoklady pre takéto právne nástupníctvo z pohľadu hmotnoprávnej úpravy. To znamená, že nie je jeho úlohou prechod alebo prevod práv a povinností posúdiť podľa hmotného práva v rozsahu zodpovedajúcom možnému záveru pre rozhodnutie vo veci samej (posúdiť, či podľa hmotného práva skutočne k prechodu alebo prevodu práv a povinností došlo). Súd teda nemá v rámci rozhodnutia o zmene hodnotiť právne úkony z hľadiska ich platnosti, lebo by išlo o posúdenie naplnenia predpokladov právneho nástupníctva z pohľadu hmotnoprávnej úpravy, a teda o riešenie predbežnej otázky dôležitej pre rozhodnutie vo veci samej. Návrhu na realizáciu procesného nástupníctva je možné vyhovieť, ak sú preukázané formálne podmienky, teda že nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práva na iného, že sa táto právna skutočnosť týka práva alebo povinnosti doterajšieho účastníka konania a že nastala po začatí konania. Súd skúma, či táto právna skutočnosť je spôsobilá mať za následok prechod alebo prevod práva alebo povinností, o ktoré v konaní ide. Otázka, či tvrdené právo alebo povinnosť, ktoré mali byť prevedené alebo mali prejsť na iného, existujú alebo skutočne na iného prešli, alebo boli prevedené, sa súd môže zaoberať len v rozhodnutí vo veci samej, nie však pri skúmaní procesného nástupníctva.

14. Dispozičná sloboda žalobcu je v prípade zmeny viazaná na súhlas súdu v zmysle § 92 ods. 3 O. s. p., resp. § 80 ods. 2 C. s. p. Práve potreba takéhoto súhlasu súdu znamená vo svojich dôsledkoch, že dispozičná sloboda žalobcu pri rozhodovaní sa o zmene je menšia, než je jeho dispozičná sloboda pri podávaní žaloby.

15. Ohľadne žalobcom tvrdenej skutočnosti súd skúma, či vôbec ide o právnu skutočnosť, či ide o takú právnu skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práva alebo povinnosti, či táto skutočnosť naozaj nastala (napr. či zmluva bola skutočne uzavretá) a či je v konkrétnom prípade spôsobilá mať za následok prevod alebo prechod práva alebo povinnosti, o ktoré v konaní ide. Otázkou, či tvrdené právo (povinnosť), ktoré malo byť prevedené, alebo ktoré malo prejsť na iného, tu skutočne je, alebo či na iného skutočne prešlo alebo bolo prevedené, sa nezaoberá, pretože sa týka už posúdenia veci samej, ku ktorému sa súd vyjadruje až v rozhodnutí vo veci samej (uznesenie najvyššieho súdu z 28. mája 2015 sp. zn. 1ObdoV/4/2014).

16. Ústavnoprávne konformný výklad ustanovenia § 92 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (v súčasnosti § 80 ods. 2 C. s. p. - pozn. odvolacieho súdu) musí byť taký, aby čo najviac rešpektoval dispozičnú slobodu žalobcu. Zároveň však s ohľadom na procesnú ekonomiu je na mieste pri

rozhodovaní súdu o zmene účastníka konania presvedčiť sa, či nastala formálnoprávna skutočnosť, ktorá môže mať podľa hmotného práva za následok prevod alebo prechod práv a povinností (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 2. decembra 2015 sp. zn. II. ÚS 788/2015).

17. Rozhodnutím o zmene (§ 92 ods. 3 O. s. p. účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, resp. § 80 ods. 2 C. s. p. účinného v čase rozhodovania odvolacieho súdu) nedochádza k prejudikovaníu rozhodnutia vo veci samej. Pre samotné pripustenie zmeny na strane žalobcu je nevyhnutné, aby boli splnené 4 kumulatívne podmienky, a to:

- právna skutočnosť, s ktorou zákon spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná,
- návrh žalobcu,
- súhlas toho, kto má do konania na miesto žalobcu vstúpiť a
- preukázanie právnej skutočnosti, s ktorou zákon spája prevod alebo prechod práv a povinností.

18. Pri rozhodovaní o zmene je rovnako nevyhnutné, aby konajúci súd zohľadnil procesnú ekonomiu zohľadniac zásadu hospodárnosti súdneho konania.

19. V rozhodovanej veci návrh na zmenu sporovej strany z 2. novembra 2015 podal oprávnený subjekt, žalobca, pričom v uvedenom návrhu vyslovila obchodná spoločnosť NO. 1118 LIMITED súhlas so vstupom do konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 4Cb/3/2014 na strane žalobcu. Zároveň však žalobca súdu prvej inštancie ani na opakované výzvy žiadnym spôsobom nepreukázal, že došlo k právnej skutočnosti, s ktorou by zákon spájal prevod alebo prechod práv zo žalobcu na obchodnú spoločnosť NO. 1118 LIMITED.

20. K odvolaniu proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie žalobca doložil zmluvu o postúpení pohľadávky z 28. októbra 2015 uzavretú medzi žalobcom ako postupcom a obchodnou spoločnosťou NO. 1118 LIMITED. Predmetom postúpenia bola pohľadávka uplatňovaná žalobcom v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 4Cb/3/2014 vo výške 3 346 143,51 eur vyplývajúcej z nároku na náhradu ujmy spôsobenej nariadením predbežného opatrenia.

21. Odvolací súd uvádza, že v čase jeho rozhodovania boli splnené všetky kumulatívne podmienky vyžadované zákonom (§ 80 ods. 2 C. s. p.) pre pripustenie zmeny na strane žalobcu, keďže okrem návrhu žalobcu a súhlasu obchodnej spoločnosti NO. 1118 LIMITED mal preukázanú aj právnu skutočnosť, s ktorou zákon spája prevod alebo prechod práv zo žalobcu na obchodnú spoločnosť NO. 1118 LIMITED v podobe zmluve o postúpení pohľadávky, ktorá nastala v priebehu súdneho konania. Pri svojom rozhodovaní najvyšší súd prihliadal aj na zásadu hospodárnosti konania, ako aj na skutočnosť, že v prípade nemeritórnych (procesných) rozhodnutí nie je možné ustanovenie § 217 ods. 1 C. s. p. (§ 154 ods. 1 O. s. p. v znení účinnom do 30. júna 2016) vykladať striktnie formálne, že pre rozhodnutie má byť rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie. V prípade procesných rozhodnutí treba prihliadať na účel daného rozhodnutia, ako aj na ústavné právo na súdnu ochranu, aby rozhodnutím súdu o nepripustení zmeny na strane žalobcu nedošlo k znemožneniu práva na prístup k súdu subjektu, ktorý v priebehu súdneho konania nadobudol žalobou uplatnenú pohľadávku. V takom prípade je odvolací súd povinný pri svojom rozhodovaní zohľadniť, že v čase jeho rozhodovania boli splnené všetky zákonom predpokladané podmienky pre pripustenie zmeny (účastníka) na strane žalobcu.

22. Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie bolo potrebné podľa ustanovenia § 388 C. s. p. zmeniť a v súlade s ustanovením § 80 ods. 2 C. s. p. pripustil zmenu, aby do konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 4Cb/3/2014 na miesto doterajšieho žalobcu, obchodnej spoločnosti ZH Kredit, s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, IČO: 36 049 581, vstúpila obchodná spoločnosť NO. 1118 LIMITED, so sídlom 6-7 Pollen Street London, WIS INJ Veľká Británia, zapísaná v Registri spoločností pre Anglicko a Wales pod číslom 6393483.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie nie je prípustné (§ 419 a nasl. C.s.p.).